

Akár az előbbieket folytatásai is lehetnének, mégis, kötöttségük okán külön fejezetbe kerültek a rímbe szedett, négy soros szösszenetek. Ez a sajátosan nordi műfaj, az ún. *ljaguhi*. Bár műfaji megjelölésként nem szokás lefordítani, a szó eredeti jelentése akár „békák” is lehetne. (Némi fantáziával „vartyogás”-nak is fordíthatnánk.) Kötetbeli gyűjtőcímük mindenestre egyszerűbb: *Négy sorosok*. Álljon itt e rímbe szedett humoros művek közül is néhány:

„Oroszthon egy *bizarr eset* / *Világos ez mindenkinek*. / *Kormányozni ugyan lehet*, / *De hasztalan! S ugyan, minek?*”

„*A jövőre nézve hasznos*, / *Így földünkről tudnod kell*: / *A józan ész itt nem honos*, / *azt más bolygón leled fel.*”

Külön meg kell említeni, hogy az orosz nyelv klasszikusokon pallérozódott ismerője Nord olvasása közben bizony el-elakad. Ember legyen a talpán, aki a modern orosz nyelv és különösen a Nord által magától értetődő természetességgel használt szleng kifejezéseit, fordulatait átültetni vállalkozik. Mert csak átültetni lehet, lefordítani nem – lévén a két nyelv gondolkodásmódja annyira különböző. Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt sem, hogy ugyanazok a szavak, mondatok gyakran egészen más mögöttes tartalmat nyernek Budapesten, mint Moszkvában, vagy éppen Donyeckben. Viczai Péter sikerrel kerülte el a buktatókat, tanulmányai, műfordításaival sikerült hitelesen bemutatnia korunk egyik kimagaslóan termékeny és népszerű orosz szerzőjét, előadóművészt, televíziós személyiségét.

A kötet – bár főszereplője egyértelműen Gennagyij Nord – egyúttal tisztelgés Vlagyimir Viszockij emléke előtt is. Érthető tehát, hogy – Nord és Viszockij életrajza és a Viszockij életét, munkásságát bemutató irodalomjegyzék előtt – a könyv Nord Viszockij című versének részletével fejeződik be: „*Hajnalfénye az új napnak*, / *Vonatfütyty és zakatolás*, / *Örök létet ad a dalnak*, / *Nincs megállás, nincs megállás...*” (Gennagyij Nord: Viszockij. Részlet. Fordította Vizai Péter).

A szerző dr. Viczai Péter orosznyelv-tanár, műfordító, a Budapesti Gazdasági Egyetem docense, az orosz nyelv és kultúra lelkes magyarországi propagátora, Viszockij életművének legjelentősebb – Oroszországban is elismert – magyar kutatója.

A hét ív terjedelmű bilingvis kötet a Hungarovox kiadónál jelent meg 2018-ban. Szerkesztette Viczai Péter, lektorálta Trombitás Endre, anyanyelvi lektor Viczai Natália, a borítóterv Pereszlényi Helga munkája.

(Hungarovox Kiadó, Budapest, 2018)

Hajdrik József

Tövismadárként álmodom

1.
Nem fáj lándzsám hegyének szúrása,
Gyöngé ágak között verdes vértestem.
Ha rám talál a tövis hevült kedve,
Szívemig ér mint méhek zúgása.

Vészt jósol a kín krisztusi csendje,
Ebből táplálkodik létem fájdalom.
Nehéz keresztet hagyj, hogy hordhassam,
Amit táplállok, az gyötör rendre.

Nem tudom e szenvedés meddig tart?
Urunk kérges tenyere a két part.
Megnyugtat szívének hűsége engem!

Fékevesztett suhanás az élet!
Gyakran elmondom, nincs mitől félnem.
Tövismadara lettem az Istennek.

2.
Tövismadara lettem az Istennek.
Szeret, mert fennen hirdetem nevét.
Boldog vagyok, mint ki lelki szegény,
Kemény szótól eltörhet az intelem!

Végzetnek sarával bekent a Földön!
Felhő fedi el karcos homlokát.
Búzám közé hintette konkolyát,
Mégis a jó magtól várja, hogy győzzön!

Éden kertjében soha nem jártam,
Hiába kopott két fáradt lábam.
Szívével ígérte a hű szerelmet!

Egyre csak vágyam lopott csókokra,
Hitem épült álságos bókokra.
Ettől maradt üres csillagszekerem!

3.
Ettől maradt üres csillagszekerem!
Mit ér a múlt? Félek felizgatna!
Torkom mélyén feslett színek zaja.
Cinkosként árulja vágyát a csendnek.

Legyen az, amit akaratból érzek,
Madárként lépem meg a végtelent.
Nem tudom, miért jók a vélt szegek,
Forr vérem, mi a bőröm alatt éget.

Célom, hogy hűségemet megtarthassam!
Azt ami oly szép s bennem halhatatlan.
Átír a Fény, és leszek majd prána.

Sarlóív szememnek kék tüze kérdi:
Meri-e sorsom bárki megítélni,
Mert nem adott termést létem fája.

4.
Mert nem adott termést létem fája,
Tört szegletkövem tétován megingott.
Otthonomban kedvem búbjától ringott,
Matt köd feszül rá a bíbor tájra.

Ahol éltem onnan elkerültem.
Szár az fű helyett, várt a keskenyült út.
Ám, ahova értem túl mély volt a kút,
Kútfoimtól lassan megszédültem.

A világrészek lassan összeérnek.
Csak a jó lelkek jutnak fel az égbe,
Az ember eredete nem földi!

Sírunk mind, kik a végére maradtunk.
A végzet ellen nincs kívül harcolnunk.
Ami jussom: az a büszke tövis.

5.
Ami jussom: az a büszke tövis.
A hívőt mindig egészségesnek hittem!
Nőmmel a szeretés néha elbillent,
Könnyét ma is arcomról ő törli!

Végtelen űrben nagy káoszt láttam,
Volt amikor a semmiből lett Egész!
S míg a suhanó fény hallatta neszt,
Vállamra zuhant a földi látszat.

Ma csupaszon várlak jelmeztelenül!
Ilyenné tett ruhám leplezetlenül!
Hímségem madárként talmi érdem.

Múzsám ajkáról röppen a szép szó,
Hú szeretést adj, ne zörgő béklyót.
Ezt érzem meg a végső szívütésben.

6.
Ezt érzem meg a végső szívütésben?
Mikor a lándzsa teszi a dolgát,
Jézus-bordák közt alvadt szín rozsdál,
Homloksontról Hold issza Isten vérem!

Sok türt szenvedés, mind a jónak jussa.
Remény és hit a mindenek foltja.
Nincs válasz, kinek mi leszen sorsa.
Van ki csúcsra ér, vagy a mély lehúzza!

Utunk keresztfája is vet árnyat.
Főként arra, ki máshogyan szárnyal!
Egyszer csak ők is elérnek a fénybe?

Szférák közt lépek, hol térdel csendem.
Átadom lelkem egyszer a rendnek!
Vajh milyen lesz a kürtök rezdülése?

7.
Vajh milyen lesz a kürtök zendülése?
Ki fám alatt áll biztat és kérlel!
Vágyaim énekétől az ég zeng,
A poéta dala szép költeménye?

Száz színné bomló, színes matériák,
Ezek mind mint minden, mulandóak!
A vízzé vált jeges csurranóak,
Szárazzá válnak a hült artériák.

Kopasz fák, bokrok tövise a kíné!
Rálelni nem nehéz, könnyebb mint hinnéd,
A nem várt baj értelmünk megköti.

Nem tudom átok ez, vagy tán kegyelem,
Ebben az életben mi a szerepem?
Testem a rejtélyt, titkával gyötri.

8.
Testem a rejtélyt, titkával gyötri.
Már azt sem tudom mit, hol rontottam el?
Ma kéket virágozik a nyilálló seb.
Hegyem magát a tengerbe löki!

Szemtükreimben, homályos ábránd!
Rövid az élet, s annak folytatása
Hídként feszül a remény folyamára,
Ez a reánk mért Isteni áldás!

Még Odüsszeusznak ős vére hajt,
Leküzdve a tajtékkal küzdő bajt!
Lépteimet felmarta az ócska szél.

Ahogy szerettek, bársony érzés volt.
Minden változó, ilyen a félhold!
Hullt magból nem tudni mi lesz a termés.

9.
Hullt magból nem tudni mi lesz a termés,
Lehetsz-e győztes, vagy csak áldozat?
Bárki sorsában lehet kárhozat,
Mi végül is felfal, gyorsan felemészt .

Azonos leszek egykori árnyammal.
Megszületik vajúdva a bölcs rend!
Honnan jó ez a rég óhajtott kegy?
Mi szabadsággal jár, semmi vágyakkal!

Ez egy szokatlanul bús hangulat.
Ezt vihetjük el jussul magunkkal.
Tudom mi kivirul, úgyis elenyész.

Csőrömben dajkálom szépség dalom,
Itt a jelene, s nem hallathatom,
Feszít a kétség, ami volt nincs, elvész!

10.
Feszít a kétség, ami volt, nincs, elvész!
Csendben érik a legutolsó szó,
Keresi a szépséghez hasonló,
Illendő ígét -, mi elmond egy regét.

Ágról-ágra, mint múltnak bogaira,
Rálelek akaratlan, véletlen.
Piros számban méz csöppjét érlelem,
Így őrzöm emlékét volt dolgainak!

Felül emelkedek bús bánatomon,
Jel van a tűzbe hozott homlokomon,
Ködlő fátyol fedi szép imámat.

Mi zúg az ágak közt? Tán mesél a szél?
Néma marad ajkam, már senkit sem félt!
Csak időm végén vagy te imámban.

11.
Csak idők végén vagy te imámban!
Fekete felhőből éles fény cikáz.
Mintha az Úr üzenne így: „Jaj vigyázz!”
Ő tudja minden tett, vagy hiába!

Úgy érzem erejével megijeszt,
Ámbár enyém az utolsó szárnycsapás.
Végső rebbenés, miben nincs akarás.
Köben a törvény tudatja, mint lesz!

Felhők mögül valaki rám mozdul.
Fényarcom e látványtól eltorzul.
Mindent itt hagyni, csak úgy? ez nem kevés!

Gaia ápol s végül betakar!
Semmi nem miénk, s ez már nem zavar.
Mondd, minek ez a szájalmas hírverés?

12.
Mondd, minek ez a szájalmas hírverés?
Milyen próbája ez a talánynak.
Keresem okát búsult hangjának,
Mi bárkit felkavar, ha szívéhez ér.

Sorsom újra élve, arra gondolok.
Krisztusnak sem tört átokfán csontja,
Ő bármikor lejöhetett volna,
Mert tudta, maradtak még itt gonoszok!

Így vagyok én ezredévek óta.
Néha hűségese, hol Júdás csókja.
Csőrömből e dalt hallgasd meg: ugye szép?

Időnek pókja lassan körbefon,
Gyors a tövis, és tudom fájni fog!
Harang zúgásától sírni illenék.

13.

Harang zúgásától sírni illenék.
Elfogyott a véges életerő!
Torkomból gyönyörű dal jó elő,
Ez jár a töretlennek vélt hitemért.

Kit féltettem, ma is csak rá gondolok.
Nem hiszem, hogy ő ezt észrevenné.
Mielőtt a végzetem felemész, az
Áldott tövist lágyan megcsókolom.

Énekem lehet, hogy senkit nem hat meg.
Az élet örök küzdéssel megy tovább,
De senki sem tudja ki hol bolyong.

Megáll az átszúrt szív, mely oly konok volt.
Már minden eleve elrendeltetett.
Döf a tövis, Isten már imádkhat!

14.

Döf a tövis, Isten már imádkhat!
Ez az Égieknek valódi mérték,
Életet áldozni igazi érték
A test vesztes, a lélek nem lázad.

Aki szeret, fájdalommal fizet,
Mindenki ki él s lélegzett valaha,
Elhiszi, hogy ez az Úr akarata!
Mégis bánt nagyon, elmenni innen!

Utolsót rebben verdeső két szárnyam.
Ágra folytatom fekete szín árnyam.
Ez a féltett élet búcsúzása.

Lényemmel a tövisre rázuhanok
Kényszerű álomba bele ragadok.
Nem fáj lándzsám hegyének szúrása.

Mesterszonett

Nem fáj lándzsám hegyének szúrása.
Tövismadara lettem az Istennek.
Ettől maradt üres csillagszekerem,
Mert nem adott termést létem fája.

Ami jussom az a büszke tövis!
Ezt érzem meg a végső szívütésben,
Vajh milyen lesz a kürtök rezdülése,
Lelkem a rejtélyt, titkával gyötri!

Hullt magból nem tudni mi lesz a termés.
Feszít a kétség, ami volt nincs, elvesz!
Csak időm végén vagy te imámban.

Mondd minek ez a szánalmas hírverés?
Harang zúgásától sírni illenék.
Döf a tövis, Isten már imádkhat!

E számunk szerzői

Aknay Tibor (1944) Budapest
Anga Mária (1955) Eger
Antal Attila (1956) Nyíregyháza
Bagi István (1937) Eger
Baka Györgyi (1951) Érd
Baka L. Patrik (1991) Százd
Balázs Ildikó (1965) Budapest
Bartal Klára (1940) Székesfehérvár
Bereti Gábor (1948) Miskolc
Bertha Zoltán (1955) Debrecen
Bérczessy Lajos (1949) Budapest
Bozók Ferenc (1973) Mosonmagyaróvár
Bozó Zsuzsanna (1968) Bonyhád
B. Tóth Klára (1955) Budapest
Csatáné Bartha Irénke (1941) Eger
Csák Gyöngyi (1950) Budapest
Csáky Anna (1938) Győr
Cs. Nagy Ibolya (1946) Debrecen
Csonos Márta (1951) Sándorfalva
Csorba Piroska (1952) Miskolc
Deák-Sárosi László (1969) Budapest
Demeter József (1947) Ballószög
Diószegi Szabó Pál (1974) Szeged
Erdei-Szabó István (1958) Bucsa
Erdélyi Z. János (1947) Szekszárd
Farkas András (1944) Budapest
Fazekas József (1946) Járdánháza
Fábián Tibor (1974) Nagyvárad
Fecske Csaba (1948) Miskolc
Fedák Anita (1964) Eger
Fellinger Károly (1963) Jóka
Forgács Fanni (1995) Eger
G. Komoróczy Emőke (1939) Budapest
Hajdrik József (1951) Szeged
Holló József (1944) Ostoros-Eger
Kaiser László (1953) Budapest
Káliz Sajtó József (1950) Soponya
Kántás Balázs (1987) Budapest
Kerék Imre (1942) Sopron
Kis Pál István (1951) Szekszárd
Konczek József (1942) Pomáz
Kovács Daniela (1976) Debrecen
Ködöböcz Gábor (1959) Eger
Köves István (1938) Budapest
Krajnyák Ádám (1990) Sajóbáony

Lajtós Nóra (1977) Debrecen
Lengyel János (1973) Beregszász
Lipcsei Márta (1943) Nagyvárad
Lisztóczy László (1941) Eger
Lőrincz József (1965) Székelyudvarhely
Lukáts János (1943) Budapest
Madarász Imre (1962) Üröm
Magyar Gyuláné (1936) Izsák
Molnár Vilmos (1962) Csíkszereda
Marton Réka Zsófia (1987) Budapest
Menyhei József (1949) Kecskemét
M. Fehérvári Judit (1962) Debrecen
Molnár Pál (1952) Budapest
Nagy Zita (1987) Eger
Németh István Péter (1960) Tapolca
Ollé Tamás (1996) Ekecs
Pataki István (1953) Bihar
Pállfy Tamás Szabolcs (1979) Szatmárnémeti
Péntek Imre (1942) Zalaegerszeg
Pomogáts Béla (1934) Budapest
Radnai István (1939) Budapest
Révész György (1949) Budapest
Rusu Szidónia (1993) Kolozsvár
Saitos Lajos (1947) Székesfehérvár
Sárkány Tímea (1995) Kézdivásárhely
Sebestény-Jáger Orsolya (1969) Budakalász
Sebestyén Kinga (1998) Zeteváralja (Zetelaka)
Sebestyén Péter (1968) Marosvásárhely
Seléndy Balázs (1937) Cooperstown, USA
Serfőző Simon (1942) Eger–Miskolc
Sólyom Sándor (1943) Keszthely
Szakolczay Lajos (1941) Budapest
Szárász Pál (1954) Nagyfődémes
Szász Gyopár (1996) Maroszentgyörgy
Szekeres Mária (1948) Újrónafő
Szepesi Zsuzsanna (1956) Pomáz
Szepessy Béla (1960) Nyíregyháza
Sziki Károly (1954) Eger
Sz. Tóth Gyula (1945) Budapest
Tamás Tímea (1962) Nyíregyháza
Tóth Sándor (1939) Piliscsaba
Veress Szidónia Krisztina (1988) Marosvásárhely
Vései József (1949) Szany
Vitéz Ferenc (1965) Debrecen
Vozáry Viktória (1980) Eger

E számunk illusztrációi Szepessy Béla grafikus- és festőművész munkái.